

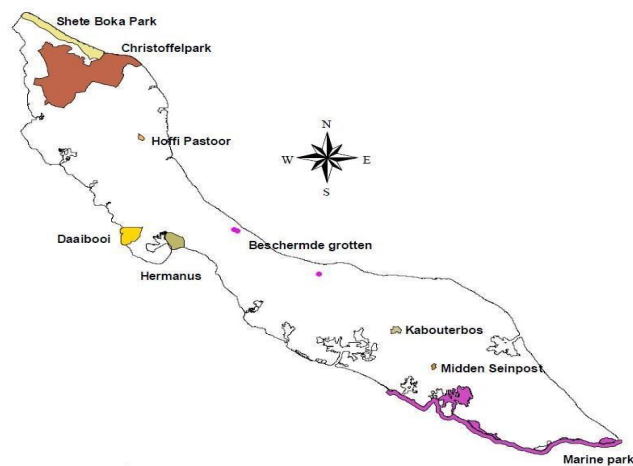
Nos Medio Ambiente

carmabi

Groep 5

onze bomen

docentenhandleiding

Fonds NME
Natuur- en milieueducatie mogelijk maken

Prins Bernhard **Cultuurfonds**
CARIBISCH GEBIED

Nos Medio Ambiente (onze omgeving)

Nos Medio Ambiente is een leerlijn natuuronderwijs gericht op de flora en fauna van het eiland Curaçao. De leerlijn richt zich op groep 1 tot en met 8 van het funderend onderwijs.

Met de expertise van de docenten Speciaal Onderwijs is de methode ook goed te gebruiken binnen het Speciaal Onderwijs. Afhankelijk van de samenstelling van de groep kunnen de geschikte onderdelen uit verschillende leerjaren worden gecombineerd.

De lessenserie sluit nauw aan bij de excursies die worden aangeboden door Stichting Carmabi. Het lesmateriaal is ook zonder de educatieve excursies van Carmabi goed te gebruiken.

De methode wordt tweetalig aangeboden.

Aanpak Nos Medio Ambiente

In ieder leerjaar staat een ander thema over onze natuur centraal. Tijdens de educatieve excursies van Carmabi in het Christoffelpark, Savonet en Shete Boka staat in het desbetreffende leerjaar hetzelfde thema centraal.

Als een groep uit een leerjaar deelneemt aan de excursie van Carmabi, is het advies om de excursie tussen les 4 en les 5 van deze lessenserie in te plannen.

Tijdpad

Elke opdracht duurt 10-20 minuten en is door de docent flexibel in te plannen

Groep 5: Onze bomen

In groep 5 staat de omgeving van Curaçao centraal. De kinderen leren planten, bomen en dieren uit hun omgeving te herkennen en benoemen en krijgen informatie over de omgeving in het algemeen.

Leerdoel: De leerlingen herkennen 10 soorten planten.
Ze kunnen de belangrijke verschillen tussen planten benoemen en weten welke functies planten en bomen hebben.

Lesmateriaal

Het lesmateriaal behorende bij dit thema bestaat uit een praatplaat, een woordenschat woordenlijst en werkboekjes voor de leerlingen en een posterserie ter visuele ondersteuning.

De werkboekjes dienen voorafgaand aan de eerste les gekopieerd te worden. Elke leerling krijgt zijn eigen werkboekje. Na afloop van de lessenserie, mag de leerling het werkboekje mee naar huis nemen.

Lesoverzicht

Onderstaand overzicht geeft weer hoe de lessenserie is opgebouwd.

Les 1	Voorkennis activeren	Woordweb in het werkboekje maken Werkboekje kleurplaat inkleuren
Les 2	Introductie Thema 'Onze omgeving'	Praatplaat Werkboekje pagina 2 maken
Les 3	Theorie	Klassikale theorieles planten Werkboekje pagina 3 maken
Les 4	Theorie	Klassikale theorieles flora & fauna Curaçao Werkboekje pagina 4 maken
Les 5	Zelfstandige verwerking	Werkboek en kwartetspel
Les 6	Zelfstandige verwerking	Werkboek en kwartetspel
Les 7	Terugblik	Klassikaal bespreken

Advies: plan de excursie van Carmabi voor groep 5 tussen les 4 en les 5 in.

Voor meer informatie of visuele ondersteuning bij de lessen, kijk op: www.carmabi.org

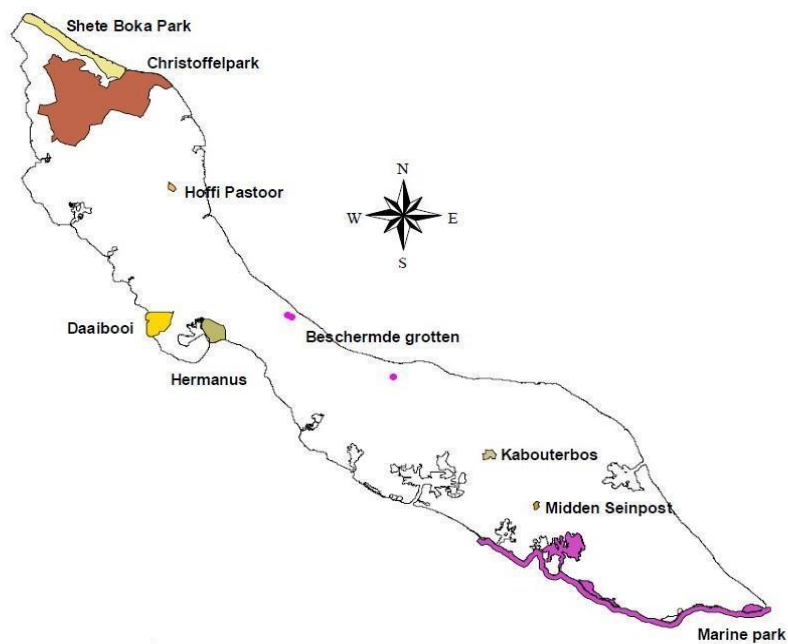
Les 1

Opdracht 1 en 2 in in het leerlingenwerkboek

Opdracht 1

De leerlingen pakken hun werkboekje, schrijven hun naam op de voorkant en slaan deze open op pagina 1. Ze maken opdracht 1.

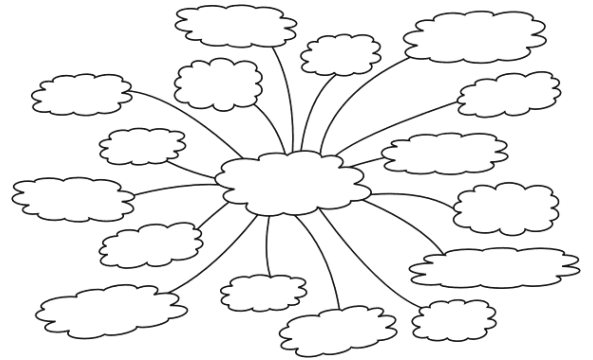
Bespreek vervolgens de antwoorden met de leerlingen. Hebben ze onderstaande natuurgebieden goed?

Opdracht 2

Een woordweb maken is een gezamenlijk proces. Als juf of meester ben je de schakel tussen de informatie die de kinderen aandragen en de uitwerking in een woordweb. Door vragen te stellen kan je de wisselwerking tussen wat kinderen denken en de opbouw structureren.

Schrijf op het bord in het midden 'nos medio ambiente' met een cirkel eromheen. Laat de kinderen om en om een woord noemen waar ze aan denken. Beschrijf of teken de genoemde woorden in het woordweb.

Hier ziet u een voorbeeld van een woordweb.

De leerlingen lezen en maken opdracht 2. Na 5 minuten worden de antwoorden klassikaal besproken zodat de leerlingen allemaal het woordweb vol hebben. Waar denk je aan, bij ons eiland? Voorbeelden van woorden zijn alle soorten dieren, planten, activiteiten en natuurgebieden van Curaçao, bijvoorbeeld:

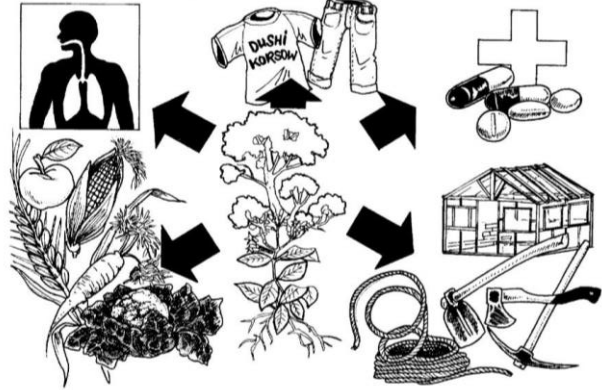
- schildpadden	- zoutvlakte	- palmbomen
- strand	- Christoffelberg	- leguaan
- rotsen	- Fuikbaai	- zand krabbetjes
- cactussen	- st. Jorisbaai	- krabben
- pelikanen	- Spaanse Water	- strand
- koraal	- Piscadera baai	- mundi
- Troepiaal	- Sheta Boca	- snorkelen
- Fregatvogel	- Oostkust	- vissen

Les 2

In les 2 wordt de praatplaat behandeld. Deze vindt u groter in de bijlage van deze docentenhandleiding.

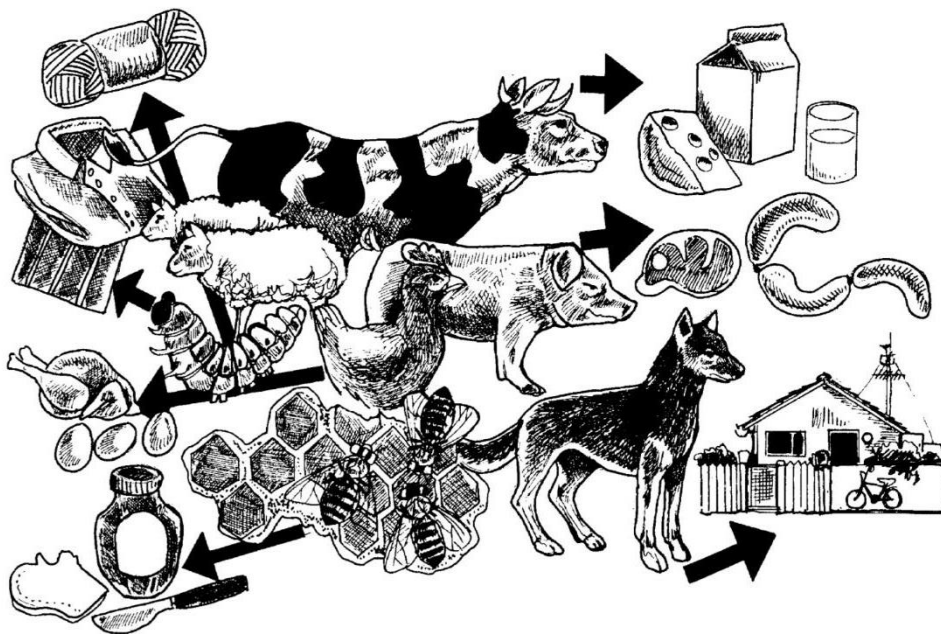
De mens kan niet leven zonder planten en dieren.

- Wij hebben net zoals de dieren zuurstof nodig, die door planten afgegeven wordt.
- Ons eten bestaat uit planten en dieren.
- Je schoenen zijn gemaakt van leer
- Je jeans van katoen.
- We gebruiken hout om huizen te bouwen
- Olie en gas voor energie (benzine)

Wat zien jullie op deze plaat? Waarom zijn dieren belangrijk voor de mens?

Dit zijn allemaal producten die door planten of dieren geleverd worden. Je ziet dat we de natuur hard nodig hebben. We zullen dus zuinig met onze natuur moeten zijn. We mogen de natuur niet zomaar vernielen, maar juist beschermen.

Les 3

Opdracht 3, 4 en 5 uit leerlingwerkboek (leestekst en vragen begrijpend lezen)

De leerlingen lezen de tekst van 'Onze omgeving, onze planten' op pagina 2 en maken opdracht 3, 4 en 5 op pagina 3.

Opdracht 3

Een informatieve tekst is een tekst met informatie erin. De leerlingen kijken de tekst nog eens door en schrijven op wat planten nodig hebben om te kunnen leven.

1. Een plaats om te groeien
2. Lucht
3. Water en voedingsstoffen uit de grond.
4. Zonlicht

Opdracht 4

De leerlingen lezen de zinnen. Ze omcirkel het juiste antwoord voor iedere zin: Waar of niet waar. Weten ze het antwoord niet gelijk? Ze kunnen het opzoeken in de tekst.

De antwoorden op de waar / niet waar vragen zijn:

- Waar Op Curaçao zijn meer dan 500 verschillende soorten planten te vinden.
Niet waar Bij de Christoffelberg is het droger dan op andere plaatsen op Curaçao.
Waar Alle planten hebben zonlicht nodig.
Waar Cactussen kunnen erg goed tegen droogte.

Opdracht 5

De kinderen tekenen een plant en schrijven de volgende woorden erbij: wortels, stengel, bladeren, bloem.

Voor meer informatie of visuele ondersteuning bij de lessen, kijk op: www.carmabi.org

Les 4

Opdracht 6 en 7 uit het leerlingwerkboek (leestekst en vragen begrijpend lezen)

De leerlingen lezen de tekst van 'Onze omgeving, onze dieren' De leerlingen maken opdracht 6 en opdracht 7.

Opdracht 6: Vul het juiste woord in

een plaats om te wonen en te leven;
voldoende voedsel (planten en/of dieren);
lucht (zuurstof);
zonlicht;
soortgenoten.

Opdracht 7: Open vragen

De leerlingen schrijven zoveel mogelijk dieren die op en rond Curaçao leven in de tabel.

Les 5

Opdracht 8 uit het leerlingwerkboek Kwartetspel

Benodigheden: werkboekjes, kleurpotloden, potloden, kwartetspel.

De leerlingen lezen de theorie over de voedselketen nogmaals door en maken opdracht 8. Zijn ze klaar? Dan mogen ze kwartetten.

Opdracht 8

De leerlingen tekenen een voedselketen.

Bijvoorbeeld: plant – rups – muis - warawara

Les 6

Opdracht 9 en 10 uit het leerlingwerkboek Kwartetspel

De leerlingen maken zelfstandig opdracht 9 en 10. Zijn ze klaar? Dan mogen ze kwartetten.

Opdracht 9

Het antwoord:

C	W	U	D	A	H	C	S	E	L	W	R	W	B	W	F	I	N
F	N	V	G	P	R	Q	A	D	M	Y	X	X	T	L	Y	K	L
W	R	Q	P	U	Y	T	H	C	I	L	N	O	Z	B	P	F	Y
K	E	B	I	Y	Q	B	V	O	E	D	S	E	L	S	B	G	H
P	T	C	D	I	V	I	D	I	V	I	R	Q	D	X	G	P	Y
W	A	U	Z	I	Z	E	L	M	S	O	N	P	N	R	B	R	V
L	W	R	R	K	D	C	Q	T	O	M	E	L	W	W	X	M	D
M	Y	A	K	P	L	R	L	F	W	K	T	A	A	O	P	O	A
R	S	Ç	J	I	E	S	D	S	N	P	E	N	W	Q	E	N	V
Z	L	A	W	K	X	I	A	O	L	K	K	T	X	T	L	D	K
Q	T	O	J	H	E	T	F	P	P	H	L	E	T	F	I	I	K
X	T	O	O	R	D	R	H	O	U	D	E	N	L	S	K	Q	L
L	A	W	E	G	X	Z	Y	E	C	X	S	J	O	T	A	N	F
Q	Q	N	R	U	U	T	A	N	A	V	D	E	W	V	A	V	K
R	M	N	W	J	J	L	J	M	C	V	E	L	Y	X	N	R	I
D	M	B	V	X	S	S	C	F	T	I	O	D	F	L	Y	M	L
E	F	U	F	H	B	B	K	D	U	P	V	O	M	B	V	I	I
X	P	A	C	E	G	B	W	Q	S	N	K	L	D	P	Y	F	I

- CACTUS
- KIP
- PELIKAAN
- SAPU
- VOEDSELKETEN
- CURAÇAO
- MONDI
- PLANTEN
- SCHADUW
- WATER
- DIVIDI
- NATUUR
- ROOFDIEREN
- VOEDSEL
- ZONLICHT

Opdracht 10

Lees de zeven sommen en geef het goede antwoord.

Antwoorden:

1. 53
2. 18
3. 7
4. 35
5. 500
6. 5 gulden
7. 91

Voor meer informatie of visuele ondersteuning bij de lessen, kijk op: www.carmabi.org

Voor een filmpje over warm- en koudbloedige dieren:

<https://schooltv.nl/video/warm-en-koudbloedige-dieren-het-tegenstroomprincipe-bij-vogels/>

Les 7

Klassikaal bespreken. Voorbeelden van vragen die aan de leerlingen gesteld kunnen worden zijn:

Wat heb je geleerd?

Wat vond je leuk?

Wat vond je minder leuk?

Wat wil je nog graag leren over dit onderwerp? Hoe ga je dit aanpakken?